

**Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та
соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського**

СИЛАБУС
навчального курсу

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА
СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Спеціальність – 033 філософія

Освітній ступінь – бакалавр

Форма навчання – денна

Форма підсумкового контролю – залік

Викладач – старший викладач Житник Людмила Олександрівна

Телефон – 0635343254

E-mail: lzhytnyk1503@gmail.com

Години консультацій – щовівторка 13:00–14:20 (208 кабінет, з можливістю дистанційної роботи на платформі ZOOM).

2021-2022

Освітньо-кваліфікаційна програма	
Кількість кредитів	3
Рік навчання	3
Семестр	6
Компонент освітньої програми	Вибірковий компонент (ВК)
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Денна форма навчання
Опис дисципліни	
Загальна кількість годин	90
Обсяг курсу	28 годин аудиторних (з них: 14 годин лекцій; 14 годин практичних занять), 62 години самостійної роботи.
Мета курсу	<p>Основна мета курсу "Методологія та методика соціологічних досліджень" сформувані у здобувачів компетенції, необхідні для проведення емпіричних соціологічних досліджень, які в майбутньому можуть бути використані для проведення досліджень соціальних систем. В ході вивчення курсу студенти оволодіють методологічними та методичними основами проведення емпіричних досліджень, зокрема дізнаються про основні методи збору, обробки та аналізу соціологічної інформації. Набуті компетентності стануть в нагоді і при здійсненні власних наукових розвідок здобувача вищої освіти у майбутньому.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення студентів із місцем емпіричної соціології в структурі соціального знання про оточуючий нас світ; - характеристика специфіки знання про соціальну реальність, основних джерел її отримання, методи перевірки їх достовірності; - формування у студентів знань про методико-методологічні, організаційно-технічні та процедурні аспекти соціологічних дослідження - знайомство із основними методами соціологічного дослідження; - вироблення вмінь та навичок планування, організації та проведення соціологічних досліджень на основі використання різних методів.
Електронний ресурс	Zoom. Discord.

<p>Формування програмних компетентностей</p>	<p>ЗК2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>СК1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.</p> <p>СК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.</p> <p>СК5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.</p> <p>СК10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.</p> <p>СК15. Знання категорій, інструментарію філософського дослідження феномену культури, специфіку різноманітних форм існування культури як історико-філософського процесу, знання щодо культурного буття людини, головних напрямів соціально-філософської думки, філософських теорій суспільного розвитку.</p>
---	--

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		о	л	с	ла б.	нд .		с. р.	о	л	с	ла б.	нд .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1.													
1. Загальна характеристика дисципліни "Методологія та методика соціологічних досліджень"	7	2				5							
2. Історія становлення методологічних	7	2				5							

підходів в емпіричних соціологічних дослідженнях														
3. Соціологічне дослідження як вид соціально-наукового дослідження: суть, структура, класифікація	7	2				5								
4. Вибірка та вибіркова сукупність	7	2				5								
Разом за змістовим модулем 1	28	8				20								
Змістовий модуль 2.														
5. Організація соціологічного дослідження	6		2			4								
6. Програма соціологічного дослідження	7	2				5								
7. Обробка, аналіз та інтерпретація даних. Підсумкові документи соціологічного дослідження.	7	2				5								
Разом за змістовим модулем 2	20	4	2			14								
Змістовий модуль 3.														
8. Класифікація методів та методологічних підходів до проведення соціологічного дослідження	6	2				4								
9. Метод спостереження в соціологічних дослідженнях	6		2			4								
10. Традиційний аналіз документів та контент-аналіз	6		2			4								
11. Соціологічне опитування як головний метод збору інформації у соціологічному дослідженні	6		2			4								
12. Експеримент у соціологічному	6		2			4								

дослідженні													
13. Соціометричні методи дослідження	6		2			4							
14. Фокус-групові дослідження.	6		2			4							
Разом за змістовим модулем 3	42	2	12			28							
Разом	90	14	14			62							

Літературні джерела

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. Київ: Дух і Літера, 2015. 380 с.
2. Девятко И. Ф. Методы социологического исследования. Екатеринбург: Изд-во Уральского ун-та, 1998. 208 с.
3. Добренев В. И. Кравченко А. И. Фундаментальная социология: в 15 т. Т. 1: Теория и методология. Москва: Инфра-М, 2004. 905 с.
4. Мазурик О. В., Єрескова Т. В., Никифоренко Н. О. Методологія та методи соціологічних досліджень: практикум. Донецьк: Східний видавничий дім, 2011. 232 с.
5. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження. Київ: Наукова думка, 2006. 232 с.
6. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: підручник. Київ: КиєвоМогилянська академія, 2017. 342 с.
7. Страусе А., Корбин Дж. Основы качественного исследования: обоснованная теория, процедуры и техники. Москва: Эдиториал УРСС, 2001. 416 с.
8. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ: Кондор, 2018. 256 с.
9. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. Москва: Добросвет, 2001. 323 с.
9. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. Київ: Дух і Літера, 2015. 380 с.
10. Городяненко В.Г. Соціологія: підручник. – К.: «Академія», 2003.
11. Гречихин В. Г. Лекции по методике и технике социологического исследования.-М., 1988.
12. Єрескова Т. В. Методологія та методи соціологічних досліджень [Текст] : практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. В. Єрескова, О. В. Мазурик, Н. О. Никифоренко. - Донецьк : Східний видавничий дім, 2011. - 230 с.
13. Как провести социологическое исследование / Под ред. Ф.Э. Шареги и М.К.Горшкова. М., 1995.
14. Паніна Н.В. Технологія соціологічних досліджень: Курс лекцій / 2-ге видання доповнене.—К.:Ін-т соціології НАН України, 2007. – 320 с. - Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/r362.pdf>

	<p>15. Соціологія: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Г.Городяненка. – К., 2008.</p> <p>16. Технології прикладних соціологічних досліджень [Текст] : навч.-метод. посібник / наук. ред. Ю. Саєнко. – К. : Ін-т соціології, 2003. - 124 с.</p> <p>17. Ядов В.А. Социологическое исследование: методология, программа, методы. – Самара : Самарский университет, 1995. – 331 с.</p> <p>18. Якісні дослідження в соціологічних практиках: навчальний посібник / За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. Київ: Інститут соціології НАНУ, 2009 400 с.</p> <p style="text-align: center;">Інтернет джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Академія української преси. Режим доступу:http://www.aup.com.ua/en/main/en/ 2. Архів журналу «Соціологія: теорія методи, Маркетинг». Режим доступу:: http://stmm.in.ua/archive/ 3. Інститут соціології НАН України. Режим доступу: http://i-soc.com.ua/ 4. International Sociology: SAGE Journals. Режим доступу:: https://journals.sagepub.com/home/iss 5. Київський міжнародний інститут соціології. Режим доступу:: https://www.kiis.com.ua/ 6. Портал «Медіаосвіта і медіаграмотність». Режим доступу::http://medialiteracy.org.ua/ 7. Соціологічна асоціація України. Режим доступу::http://www.sau.kiev.ua/ 8. Соціологічна група «Рейтинг». Режим доступу:: http://ratinggroup.ua/ 9. Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо? Онлайн курс на платформі Prometheus. Режим доступу:: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/SOC101/2015_T1/about 10. SOCIS: Центр соціальних та маркетингових досліджень. Режим доступу:: http://socis.kiev.ua/ua/ 11. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка. Режим доступу:: http://www.uisr.org.ua/ 12. Центр Разумкова. Режим доступу:: http://razumkov.org.ua/ 13. Центр соціальний моніторинг. Режим доступу:: https://smc.org.ua/
<p>Політика дисципліни та оцінювання</p>	<p>Студент має право:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад предмету, змісту першоджерел; - вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять; - відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку; - отримати індивідуальні консультації у викладача. <p>Студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого

	<p>дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;</p> <ul style="list-style-type: none"> - брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача; - виконати індивідуальне завдання - самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається. - набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів. <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.</p> <p>Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія); наочний (ілюстрації, демонстрації); робота з книгою (читання, конспектування, вивчення, реферування, цитування, виклад, складання плану); відео-методи (перегляд); практичний. Робота в бібліотеці та з науковими інтернет-джерелами. Підготовка презентацій, індивідуальних навчально-дослідних завдань. Аналіз відео-метаріалів. Робота в системі Zoom та GoogleClassroom.</p>

Оцінювання**Шкала оцінювання**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D		
60 – 67	E	задовільно	
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни